
Fra: Diabetesforbundet <cathrine.kolve@diabetes.no> <svarer-ikke@dss.dep.no>

Sendt: fredag 21. juni 2019 11.40

Til: Postmottak Finansdepartementet

Emne: Kopi av Høringsuttalelse fra Diabetesforbundet på Høring - NOU 2019: 8 Særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer - via regjeringen.no

Vedlegg: Høringsuttalelse fra Diabetesforbundet.pdf

19/1702 - Høringsuttalelse fra Diabetesforbundet på Høring - NOU 2019: 8 Særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer - via regjeringen.no

Vårt saksnummer: 19/1702

Høring: Høring - NOU 2019: 8 Særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer

Lvert: 21.06.2019 11:40

Svartype: Uten merknader

Gruppering av høringsinstanser: Bruker- og interesseorganisasjoner

Avsender: Diabetesforbundet

Kontaktperson: Cathrine Kolve

Kontakt e-post: cathrine.kolve@diabetes.no

Høringsinnspill til NOU 2019:8 «Særaggiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer».

Diabetesforbundet er en uavhengig interesseorganisasjon for folk som har diabetes og andre som er interessert i diabetes. Forbundet ble stiftet i 1948 og har omkring 33.000 medlemmer, 17 fylkeslag og 112 lokalforeninger.

Diabetesforbundet jobber for et godt liv med diabetes – og en framtid uten.

Diabetesforbundet viser til høringen av «Særaggiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer». Vi takker for muligheten til å uttale oss.

Diabetesforbundet anbefaler:

- Særaggiftene for sjokolade- og sukker og alkoholfrie drikkevarer bør utformes med en helsebegrunnelse i tråd med utvalgets flertall.
- Avgiftene innrettes slik at de er gradert etter varens innhold av sukker.
- Det bør være avgift på kunstig søtet brus, men lavere sats.
- Eksisterende avgifter opprettholdes inntil nye helsebegrunnede avgifter er på plass.

Avgiften på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer bør ha en helsebegrunnelse

I likhet med flertallet i utvalget i NOU 2019:8 mener Diabetesforbundet at det bør utarbeides og etableres en helsebegrunnet avgift på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer. En slik helsebegrunnet avgift bør være differensiert etter sukkerinnholdet.

Forekomsten av overvekt og fedme øker. Inntak av sukret drikke er direkte knyttet til overvekt, fedme og diabetes type 2. Diabetes type 2 fører til et forhøyet blodsukker over tid. Sykdommen er arvelig, men overvekt og usunne

levevaner som ugunstig kosthold, lite mosjon og røyking gir økt risiko for å utvikle sykdommen.

De største ernæringspolitiske utfordringene i tiden fremover er knyttet til å forebygge, herunder å redusere inntaket av usunn mat som salt, mettet fett, og sukker. Det er anbefalt at sukker maksimalt bidrar 10 energiprosent i et kosthold. For en gjennomsnittlig voksen persons kosthold tilsvarer det sukkerinnhold i en 0,5 l brus (50 g sukker). For barn og unge er sukkermengden mye mindre, og denne gruppen er høykonsumenter. Den største kilden til sukker i barn- og unges kosthold er saft, brus og godteri. En enhet sukkerholdig drikke per dag er assosiert med høyere risiko for diabetes type 21. Det kan imidlertid ikke forventes at barn og unge er klar over disse mulige helsemessige konsekvensene av valgene de tar.

Utjevning av helseforskjeller

I Granavolden-plattformen fremgår det at det aller viktigste helsearbeidet er arbeidet for å hindre at folk blir syke. Videre har regjeringen mål om å redusere helseforskjeller og skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen. I Folkehelsemeldingen påpekes universelle strategier som retter seg mot hele befolkningen som tiltak med størst effekt. En god og forebyggende folkehelsepolitikk skal legge til rette for at den enkelte kan ta gode valg for egen helse. God helse og gode levekår henger sammen. I Granavolden-plattformen står det at folkehelsearbeidet må legge til rette for en bedre helse for alle. Det er en klar sosial gradient knyttet til kostholdsvaner og denne er tydelig allerede fra barne- og ungdomsårene. Diabetesforbundet mener at sunne valg må gjøres enkelt for alle; dette handler om strukturelle tiltak som pris og tilgjengelighet

Avgifter er en effektiv måte å redusere inntak av usunn mat og drikke

Norge har forpliktet seg til WHO's mål om å redusere for tidlig død av NCD-sykdommene kreft, hjerte- og karsykdom, kols og diabetes med 25% innen

2025, og i FNs bærekraftsmål utvidet til en tredjedel innen 2030. Norge er på god vei med å nå målene, og det er positiv utvikling for seks av ni mål. For to mål har vi en lenger vei, det er blant annet målet om å stanse økningen av fedme og diabetes type 2. Foreslåtte tiltak for å nå målet er universelle tiltak som når alle. Økonomiske virkemidler i form av skatter og avgifter fremheves som særlig virksomme av WHO. Slike avgifter vil treffe de prissensitive gruppene som ungdommer og lavinntektsfamilier^{2,4}. Høyere pris gjør at forbruker velger bort det sukkerholdige alternativet^{2, 3}. Særaggiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer kan dermed bidra i riktig retning mot å nå målet om å stanse økningen av fedme og diabetes type 2.

Diabetesforbundet anbefaler at det bør innføres en helsemessig begrunnet og differensiert avgift på alkoholfrie drikkevarer. Den bør også omfatte alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt kunstig søtstoff, men da med lavere sats. Dagens avgift på sjokolade- og sukkervarer bør erstattes av en ny og helsebegrunnet avgift etter en nærmere utredning.

Vennlig hilsen

Diabetesforbundet

Kilder:

1 Imamura F, O'Connor L, Ye Z, Mursu J, Hayashino Y, Bhupathiraju SN, Forouhi NG.

Consumption of sugar sweetened beverages, artificially sweetened beverages, and fruit juice and incidence of type 2 diabetes: systematic review, meta-analysis, and estimation of population attributable fraction.

2 Allcott, Hunt, Benjamin B. Lockwood, and Dmitry Taubinsky (2019).

"Should We Tax Soda? An Overview of Theory and Evidence."

3Association of a Beverage Tax on Sugar-Sweetened and Artificially Sweetened Beverages With Changes in Beverage Prices and Sales at Chain Retailers in a Large Urban Setting

Christina A. Roberto, PhD; Hannah G. Lawman, PhD; Michael T. LeVasseur, PhD, MPH; Nandita Mitra, PhD; Ana Peterhans, MPH; Bradley Herring, PhD; Sara N. Bleich, PhD

4Task Force on Fiscal Policy for Health (2019). Health Taxes to Save Lives: Employing Effective Excise Taxes on Tobacco, Alcohol, and Sugary Beverages. Chairs: Michael R. Bloomberg and Lawrence H. Summers. New York: Bloomberg Philanthropies.

-

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.